

Изложение на аргументите

1. Основни предимства

Предложението, чиито основни насоки бяха очертани, представлява истинска „реформа“, която не се ограничава с временно отстраняване на някои повече или по-малко значими проблеми, а дава структурен и траен отговор на възникналите затруднения.

По-специално то позволява:

- да бъдат приключвани толкова дела, колкото се образуват, което да сложи край на увеличаващия се брой висящи дела,
- да започне стопяването на натрупаните висящи дела,
- да се съкрати продължителността на производствата пред Общия съд, с което да се ограничат рисковете от осъждане на Съюза за нарушения на разумния срок,
- да се опрости правораздавателната архитектура на Европейския съюз и да се утвърди последователността в съдебната практика,
- да се подобри гъвкавостта при разглеждането на делата, тъй като с цел да гарантира доброто правораздаване Общият съд ще може да разпределя в един или няколко състава по-голям или малък брой съдии в зависимост от тенденциите в разглежданите от него спорове или да възлага разглеждането на дела от определени области на определени състави,
- да се намери решение на периодично възникващите проблеми, свързани с назначаването на допълнителни съдии в Общия съд и в СПС, но произтичащи и от липсата на назначения в края на мандата или от временното отсъствие на някой съдия,
- да се възстанови компетентността на Съда да се произнася в производства по обжалване, свързани с публичната служба на Съюза, с което

производството по преразглеждане (а неговото прилагане се оказва доста сложно), както и фигурата на заместващия съдия в СПС стават излишни.

2. Липса на алтернативи

Действително ДФЕС предлага различни възможности за справяне с увеличаващия се брой дела, отнасяни пред юрисдикциите на Съюза, и сред тях е създаването на едно или няколко специализирани съдилища. С оглед обаче на изложените обстоятелства и на някои характерни за специализираните съдилища особености Съдът счита, че създаването им не е подходяща алтернатива.

Причините за това са няколко:

- Съдът, специализиран в областта на интелектуалната собственост, не би могъл самостоятелно да осигури задоволително решение на констатираните проблеми. Макар да е вярно, че от гледна точка на броя им делата, свързани с интелектуална собственост, представляват значителна част от отнасяните пред Общия съд спорове, прехвърлянето им към специализиран в тази област съд не би разрешило трайно проблема, тъй като произтеклото „облекчение“ би било бързо компенсирано от постоянно увеличаващия се общ брой образувани пред Общия съд дела. Освен това съгласно настоящата статистика една трета от делата, свързани с интелектуална собственост, биха попаднали отново в Общия съд поради обжалване на решенията на специализирания съд.
- Създаването на специализиран съд в областта на интелектуалната собственост би могло най-много да ограничи работната натовареност в областта, в която той ще бъде компетентен да правораздава, и следователно няма да представлява интерес с оглед на постигането на по-широко по обхват облекчаване, включващо и други области, например замразяването на средства или REACH, освен ако се планира едновременно създаване и на други специализирани съдилища.
- Създаването на нови специализирани юрисдикции увеличава рисковете от накърняване на единството и последователността на правото на Съюза, тъй като във всеки момент би било възможно сезирането на две инстанции по сходни въпроси, едната по реда на преюдициалното производство (Съда), а другата при обжалване (Общия съд), към което следва да се добавят и проблемите, свързани с вероятното нарастване на броя производства за преразглеждане.

- Малките юрисдикции не са гъвкави. Ако броят на делата се увеличи рязко, съществува риск юрисдикцията да не може да се справи с тях; обратно, ако броят на делата в съответната област спадне драстично, е налице риск съответните съдии бързо да останат без работа.
- Малките юрисдикции се отличават със структурни слабости, свързани с начина на определяне на състава (затруднения при назначаване на съдиите в тях) и на функционирането им, тъй като отсъствието на един или двама съдии може да парализира дейността на юрисдикцията. Макар първоначално тези слабости, и по-специално тяхната значимост да не можеха да се предвидят, фактът, че те реално са налице и продължават да се проявяват до днес, не дава основание СПС да послужи за образец при създаването на други специализирани съдилища. Напротив, развитието на правораздавателната система на Съюза би следвало да не включва елементи, за които опитът е и продължава да показва, че не са подходящи за гъвкавото и ефикасно функциониране на юрисдикциите на Съюза.

Този извод не се поставя под въпрос от обстоятелството, че създаването на едно или дори няколко други специализирани съдилища би могло да смекчи проблема с „представителството“. Действително, дори по този начин да има повече длъжности и държавите членки да могат евентуално по-лесно да ги разпределят помежду си, това по никакъв начин не би променило факта, че те не се разпореждат изцяло с процедурата по назначаване на членовете на специализираните съдилища. Ако при създаването на нов специализиран съд се възприеме моделът на СПС, създадените съдийски длъжности ще бъдат открити за заемане чрез конкурс от заинтересуваните лица. След това кандидатурите ще се разглеждат от комитет за подбор, който изготвя списък и го внася в Съвета. При това положение, дори сборът от свободните длъжности в специализираните съдилища да може да достигне броя на държавите членки, няма никаква гаранция, че комитетът или комитетите ще приема/т предложенията им, така че интересът на държавите членки всички те да бъдат „представени“ в специализираните съдилища да бъде отчетен във всички случаи. Освен това би било твърде деликатно от правна гледна точка тези комитети да бъдат задължени служебно и автоматично да отхвърлят всички кандидатури, подадени от граждани на държавите членки, чиято страна е вече „представена“ в състава на друг специализиран съд. Накрая, не би било съвместимо с принципа на недопускане на дискриминацията, закрепен в първичното право на Съюза, да не се даде възможност на гражданите на определени държави членки да представят кандидатурата си за съдия в специализиран съд единствено поради това, че

лице със същото гражданство изпълнява функциите на съдия в друг специализиран съд на Съюза. В този контекст следва да се отбележи, че макар в съответствие с член 3, параграф 1 от приложение I към Статута на Съда от Съвета да се изисква да осигурява балансиран състав на Съда на публичната служба, това не означава, че всяка кандидатура на лице — гражданин на вече „представена“ в СПС държава, следва само на това основание да бъде изключена от процедурата за подбор.

3. Специфични аспекти, свързани със СПС

Назначенията в СПС никога не са били леки. От създаването на този съд съществуват различни виждания по въпроса дали комитетът/ите натоварен/и с разглеждане на кандидатурите и изготвяне на списък с кандидати, способни да изпълняват функцията на съдия, който се предлага на Съвета, не би трябвало да представя/т предложението си под формата на списък, в който поредността на кандидатите се определя от оценката за техните качества, за да се даде възможност на Съвета да вземе по-свободно решението си. Също така въпросът дали следва да се прилага принципът на ротацията, и съответно до каква степен, дава възможност да се поддържат твърде разнопосочни становища.

Вместо да отпаднат с течение на годините, посочените трудности в последно време се засилват дотолкова, че днес за Съветът се оказва невъзможно да извърши назначенията, които съгласно първичното право са негово задължение.

4. Спешна необходимост от намиране на решение за намаляване на броя натрупаните висящи дела пред Общия съд

Още през 2011 г. Съдът подчерта спешната необходимост да се намери решение за намаляване на натрупаните висящи пред Общия съд дела. Оттогава, видно от посочените по-горе данни, положението се утежни допълнително, поради което днес повече от всякога е налице такава спешна необходимост. Ето защо е нужно да се намери решение, което да може да се въведе бързо и да даде резултати в близко бъдеще.

Във връзка с това е важно да се напомни, че прилагането на първия етап (2015 г.) не изисква промяна в правораздавателната архитектура на Съюза и следователно може да се осъществи в съвсем кратък срок. От друга страна, създаването на специализиран съд би наложило, в съответствие с член 257

ДФЕС, Съдът или Комисията да предприемат законодателна инициатива. Тъй като настоящата инициатива на Съда не обхваща създаването на такъв съд, би следвало също да се изработи предложение в този смисъл, което да бъде разгледано от компетентните органи и да се приеме от двата клона на законодателя на Съюза. Би трябвало да се натовари и комитет, който да разгледа кандидатурите за заемане на съдийските длъжности в този съд и да представи на Съвета списък с кандидати, способни да изпълняват функциите на съдия. Там би следвало да се постигне консенсус относно начина на определяне на съдиите. Освен това, преди да започне да изпълнява изцяло функциите си, този съд би трябвало да има свой секретариат и процедурен правилник. Поради това трудно може да се приеме, че всички тези действия ще бъдат извършени в срок, позволяващ в краткосрочен план на Общия съд да намали реално броя на висящите пред него дела.

В последна сметка, въз основа на политическа ориентация относно цялото предложение би следвало бързо да се вземат необходимите мерки за пристъпване към първия етап. От гледна точка на законодателната процедура първият етап се обхваща от законодателната инициатива на Съда от 2011 г. и би я изчерпал. След това би трябвало да се обсъдят възможностите за осъществяване на следващите етапи (2016 г. и 2019 г.) въз основа на законодателна инициатива на Съда за връщането на първоинстанционните дела в областта на публичната служба на Съюза в Общия съд, както и за промените в Статута на Съда, необходими с оглед вливането на СПС в Общия съд. Окончателно решение по тези въпроси ще бъде взето при разглеждането на тази законодателна инициатива.

Разходите, свързани с настоящото предложение, са подробно изложени в приложения документ. Във връзка с това следва да се подчертае, че разходите за първия етап няма да достигнат вече предвидените в рамките на законодателната инициатива от 2011 г., които вече са получили принципно одобрение от законодателните органи на Съюза. Добавянето на 7 съдии в Общия съд чрез вливането на СПС би породило, в година на нормално функциониране, необходимост от допълнителни кредити в размер на 2,4 милиона евро. Разходите за третия етап, що се отнася до необходимата сума за длъжността на един съдия (с включени разходи за кабинет и инфраструктура), съответстват на разходите за първия етап, а именно в година на нормално функциониране около 1 милион евро за всяка отделна съдийска длъжност (с включени разходи за кабинет и инфраструктура).

В крайна сметка неизбежните, но все пак умерени разходи поради удвояване на броя на съдиите в Общия съд, би трябвало да се съизмерят с ползите от реформата за участниците в производствата. Тъй като значителното забавяне при разглеждането на преките искове и жалби пред Общия съд е свързано с тежки последици за физическите лица и предприятията, първостепенният интерес на участника в производството налага да се пристъпи към тази реформа.